

POSTANOWIENIE

13 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 13 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi G.R. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie
z 12 października 2023 r., IV Ca 82/23,
wydanego w sprawie z powództwa Województwa [...] przeciwko D.R., G.R., O.R., K.R. i J.R.
o eksmisję,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. zasądza od G.R. na rzecz Województwa [...] 240 złotych zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 października 2023 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie z 17 listopada 2022 r. w ten sposób, że nakazał opróżnienie lokalu mieszkalnego zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany G.R. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku z 12 października 2023 r. Skarżący zarzucił Sądowi drugiej instancji naruszenie art. 176 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 386 § 1, 3 oraz 5 k.p.c. i art. 233

§ 1 k.p.c. przez zmianę zaskarżonego wyroku w wyniku całkowicie odmiennej oceny stanu faktycznego ustalonego przez Sąd pierwszej instancji „w sytuacji jego podzielenia i jego zaprzeczenia w tym samym uzasadnieniu”, a także orzeczenie na posiedzeniu niejawnym bez przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego w sytuacji odmiennej oceny faktów. Skarżący wytknął również zaniechanie powiadomienia go o zmianie składu orzekającego, co polegało na wydaniu orzeczenia w składzie jednoosobowym, mimo że skarżący był wcześniej informowany o ukształtowaniu składu trzech sędziów.

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od skarżącego kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy ma charakter prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, że niezgodność z prawem orzeczenia musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (zob. np. postanowienia SN: z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17; z 26 kwietnia 2018, IV CNP 53/17, i z 29 września 2022 r., I CNP 29/22). Orzeczenie musi być niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko takiemu orzeczeniu można przypisać cechy bezprawności (zob. postanowienie SN z 29 września 2022 r., I CNP 29/22).

Wstępna ocena skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ma na celu wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych (art. 424⁹ k.p.c.), których podstawy już przy pierwszej ocenie pokazują, że nie doszło do kwalifikowanego naruszenia prawa lub do naruszeń doszło, ale nie mogły one mieć wpływu na kształt orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17; z 23 września 2020 r., II CNP 49/19; z 10

grudnia 2020 r., V CNP 51/19; z 17 lutego 2021 r., III CNP 17/20; z 23 lutego 2021 r., V CNP 21/20; z 29 września 2022 r., I CNP 29/22; z 16 listopada 2022 r., I CNP 102/22, i z 31 stycznia 2024 r., I CNP 181/22).

Skargę w niniejszej sprawie należy uznać za oczywiście bezzasadną, gdyż nie tylko nie wykazuje ona kwalifikowanego naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji, ale to zawarte w niej przez skarżącego argumenty w zestawieniu z treścią zarzutów i rzekomo naruszonych przepisów są oczywiście błędne, a w znacznej części nawet niezrozumiałe.

Istota stanowiska Sądu drugiej instancji, prowadząca do uwzględnienia powództwa, polegała na tym, że w ustalonych i bezspornych okolicznościach faktycznych sprawy Sąd ten nie znalazł podstaw do stwierdzenia, iż między stronami doszło do zawarcia w sposób dorozumiany umowy najmu. Skarżący w uzasadnieniu kwestionuje ten wniosek, jednak nie zarzuca naruszenia przepisów, które stanowią dla niego podstawę (art. 60 oraz 65 k.c.). Zamiast tego zarzuca naruszenie art. 176 ust. 1 Konstytucji, z którego wynika zasada dwuinstancyjności postępowania, oraz art. 386 § 1, 3 i 5 k.p.c. Wymienione w skardze paragrafy tego przepisu przewidują, że w razie uwzględnienia apelacji sąd drugiej instancji zmienia zaskarżony wyrok i orzeka co do istoty sprawy (§ 1), stanowią, co sąd powinien zrobić, jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania (§ 3), oraz przewidują, że w przypadku uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sąd rozpoznaje ją w tym samym składzie (§ 5 k.p.c.). Wybór zaskarżonych przepisów wydaje się zupełnie przypadkowy, gdyż nie ulega wątpliwości, że w sprawie została zachowana zasada dwuinstancyjności postępowania, sąd zmienił wyrok i orzekł co do istoty sprawy, a pozostałe dwa przepisy w ogóle nie miały zastosowania.

Osobno należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. Zgodnie z art. 424⁴ zd. 2 k.p.c. podstawą skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, a właśnie oceny dowodów dotyczy wymieniony przepis. Ostatecznie nie ma to jednak znaczenia, gdyż Sąd drugiej instancji nie ocenił

dowodów odmiennie niż Sąd Rejonowy i nie poczynił odmiennych ustaleń faktycznych. Przyjęty wniosek co do tego, że nie doszło do zawarcia umowy najmu w sposób dorozumiany, wynika z tych samych ustalonych okoliczności faktycznych, tylko zinterpretowanych w inny – prawidłowy w ocenie Sądu Najwyższego – sposób.

Co do kwestii składu, w którym orzekł Sąd drugiej instancji, skarżący nie powołuje się na naruszenie żadnego przepisu, co samo w sobie uniemożliwia uwzględnienie tego zarzutu. W związku z tym jedynie na marginesie należy wskazać, że zmiana nastąpiła zgodnie z art. 32 ust. 1 zd. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli na podstawie przepisów dotychczasowych do rozpoznania sprawy wyznaczono skład trzech sędziów, dalsze jej prowadzenie przejmuje sędzia wyznaczony jako sprawozdawca.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanego skargą orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 7 pkt 1 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(E.M.)

[a.ł]